

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

17. července 2008^{*}

Ve věci C-521/06 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora, podaný dne 18. prosince 2006,

Athinaiki Techniki AE, se sídlem v Aténách (Řecko), zastoupená S. Pappasem, dikigoros,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelka),

příčemž dalšími účastnicemi řízení jsou:

Komise Evropských společenství, zastoupená D. Triantafyllouem, jako zmocněncem, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalovaná v prvním stupni,

^{*} Jednací jazyk: francouzština.

Athens Resort Casino AE Symmetochon, se sídlem v Marrousi (Řecko), zastoupená F. Carlin, barrister, a N. Korogiannakisem, dikigoros,

vedlejší účastnice řízení v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda senátu, G. Arestis, R. Silva de Lapuerta, J. Malenovský (zpravodaj) a T. von Danwitz, soudci,

generální advokát: Y. Bot,
vedoucí soudní kanceláře: R. Grass,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 3. dubna 2008,

vydává tento

Rozsudek

- ¹ Kasačním opravným prostředkem navrhuje společnost Athinaïki Techniki AE (dále jen „Athinaïki Techniki“) zrušení usnesení Soudu prvního stupně Evropských společenství ze dne 26. září 2006, Athinaïki Techniki v. Komise (T-94/05, dále jen „napadené usnesení“), kterým Soud odmítl jako nepřipustnou žalobu Athinaïki Techniki směřující ke zrušení rozhodnutí Komise Evropských společenství ze dne 2. června 2004, jímž se odkládá její stížnost týkající se údajné státní podpory poskytnuté Řeckou republikou konsorciu Hyatt Regency v rámci veřejné zakázky týkající se převodu 49 % kapitálu kasina Mont Parnès, o němž se navrhovatelka dozvěděla prostřednictvím dopisu ze dne 2. prosince 2004 (dále jen „sporný dopis“).

Právní rámec

- ² Podle čl. 87 odst. 1 ES:

„1. Podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné se společným trhem, nestanoví-li tato smlouva jinak.“

3 Článek 88 odst. 2 první pododstavec ES stanoví:

„Zjistí-li Komise poté, co vyzvala zúčastněné strany k podání připomínek, že podpora poskytovaná některým státem nebo ze státních prostředků není slučitelná se společným trhem podle článku 87 nebo že je zneužívána, rozhodne, že dotyčný stát ve lhůtě stanovené Komisí takovou podporu zruší nebo upraví.“

4 Článek 88 odst. 3 ES zní následovně:

„Komise musí být včas informována o záměrech poskytnout nebo upravit podpory, aby mohla podat svá vyjádření. Má-li za to, že takový záměr není s ohledem na článek 87 slučitelný se společným trhem, zahájí neprodleně řízení podle odstavce 2. Dotyčný členský stát neprovede zamýšlená opatření, dokud Komise v tomto řízení nepřijme konečné rozhodnutí.“

5 Jak vyplývá z druhého bodu odůvodnění nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [88] Smlouvy o ES (Úř. věst. L 83, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 339), toto nařízení kodifikuje a posiluje praxi zavedenou Komisí v oblasti přezkumu státních podpor v souladu s judikaturou Soudního dvora.

6 Článek 4 kapitoly II uvedeného nařízení, která je nazvaná „Řízení týkající se oznámené podpory“, stanoví:

„1. Komise přezkoumá oznámení ihned po jeho obdržení. Aniž je dotčen článek 8, Komise přijme rozhodnutí podle odstavců 2, 3 nebo 4.

2. Shledá-li Komise po předběžném přezkoumání, že oznámené opatření není podporou, zaznamenaná tento nález ve formě rozhodnutí.

3. Shledá-li Komise po předběžném přezkoumání, že nejsou vzneseny žádné pochybnosti o slučitelnosti oznámeného opatření se společným trhem, pokud opatření spadá pod čl. [87] odst. 1 Smlouvy, rozhodne, že opatření je slučitelné se společným trhem (dále jen „rozhodnutí nevznášet námitky“). Rozhodnutí blíže určí, která výjimka podle Smlouvy byla použita.

4. Shledá-li Komise po předběžném přezkoumání, že existují pochybnosti o slučitelnosti oznámeného opatření se společným trhem, rozhodne o zahájení postupu podle čl. [88] odst. 2 Smlouvy (dále jen „rozhodnutí zahájit formální vyšetřovací řízení“).

[...]“

⁷ Článek 7 nařízení č. 659/1999 stanoví případy, v nichž Komise přijímá rozhodnutí, jímž se ukončuje formální vyšetřovací řízení stanovené v čl. 88 odst. 2 ES.

⁸ Kapitola III uvedeného nařízení upravuje řízení týkající se protiprávní podpory.

9 Článek 10 odst. 1 této kapitoly uvádí:

„Pokud má Komise k dispozici informace týkající se údajné protiprávní podpory, přezkoumá je bezodkladně bez ohledu na jejich zdroj.“

10 Článek 13 odst. 1 uvedené kapitoly III stanoví:

„Přezkoumání možné protiprávní podpory je zakončeno přijetím rozhodnutí podle čl. 4 odst. 2, 3 nebo 4. V případě rozhodnutí zahájit formální vyšetřovací řízení je přezkoumání zakončeno přijetím rozhodnutí podle článku 7. Nesplní-li členský stát příkaz k poskytnutí informací, je rozhodnutí přijato na základě dostupných informací.“

11 Článek 20 kapitoly VI nařízení č. 659/1999, nazvané „Zúčastněné strany“, stanoví:

„1. Každá zúčastněná strana může předložit připomínky podle článku 6 po rozhodnutí Komise zahájit formální vyšetřovací řízení. Každé zúčastněné straně, která předložila takové připomínky, a každému příjemci jednotlivé podpory je zaslána kopie rozhodnutí přijatého Komisí podle článku 7.

2. Každá zúčastněná strana může informovat Komisi o každé údajné protiprávní podpoře a o každém údajném zneužití podpory. Pokud se Komise domnívá, že informace, které má k dispozici, neposkytují dostatečný základ k vyjádření se k případu, uvědomí o tom zúčastněnou stranu. Přijme-li Komise rozhodnutí v případě týkajícím

se předmětu záležitosti, ke které byly poskytnuty informace, zašle jednu kopii tohoto rozhodnutí zúčastněné straně.

3. Na svou žádost obdrží zúčastněná strana kopii rozhodnutí podle článků 4 a 7, čl. 10 odst. 3 a článku 11.“

12 Podle článku 25 nařízení č. 659/1999:

„Rozhodnutí přijatá podle kapitol II, III, IV, V a VII jsou určena dotyčnému členskému státu. [...]“

Skutkový základ sporu

13 V napadeném usnesení Soud popsal skutečnosti předcházející sporu následovně:

„1. V říjnu 2001 řecké orgány zahájily řízení o zadání veřejné zakázky za účelem převedení 49 % kapitálu kasina Mont Parnès. Soutěžili spolu dva zájemci, a sice konsorcium Casino Attikis a Hyatt Consortium. Po údajně vadném řízení byla zakázka zadána Hyatt Consortium.

2. Účastnice konsorcia Casino Attikis, společnost Egnatia SA, jejíž právní nástupkyní se po fúzi stala [Athinaïki Techniki], podala stížnost službám generálního

ředitelství (GŘ) ,Vnitřní trh‘ a GŘ ,Hospodářská soutěž‘ Komise. První ředitelství vyzvala, aby se vyjádřilo k bezvadnosti sporného řízení s ohledem na právo veřejných zakázek Společenství, zatímco druhému ředitelství předložila stížnost týkající se státní podpory, která měla být v rámci téhož řízení poskytnuta Hyatt Consortium.

3. Dopisem ze dne 15. července 2003 připomnělo GŘ ,Hospodářská soutěž‘ [společnosti Athinaíki Techniki] svou rozhodovací praxi, podle které převod veřejného majetku v rámci zadávacího řízení není státní podporou, bylo-li toto řízení uskutečněno transparentně a bez diskriminace. Informovala ji tedy, že se ke stížnosti vyjádří až poté, kdy GŘ ,Vnitřní trh‘ ukončí přezkum řízení o zadání dotyčné veřejné zakázky.
4. Elektronickou zprávou ze dne 28. srpna 2003 zástupce [Athinaíki Techniki] v podstatě upřesnil, že stížnost v otázce existence státní podpory se týká jiných skutečností, než řízení o zadání veřejné zakázky a že by tedy služby GŘ ,Hospodářská soutěž‘ neměly čekat na závěry GŘ ,Vnitřní trh‘.
5. Dopisem ze dne 16. září 2003 služby GŘ ,Hospodářská soutěž‘ zopakovaly obsah dopisu ze dne 15. července 2003, nicméně současně vyzvaly [Athinaíki Techniki], aby jim sdělila dodatečné informace týkající se jakékoliv jiné podpory, která by nebyla spjata se zadáním zakázky ve věci kasina.
6. Dopisy ze dne 22. ledna a 4. srpna 2004 služby GŘ ,Vnitřní trh‘ informovaly [Athinaíki Techniki], že nehodlají pokračovat v přezkumu obou stížností, které jim byly zaslány.“

14 Poté Komise zaslala Athinaïki Techniki sporný dopis následujícího znění:

„Odkazuji na Vaši telefonickou otázku, jejímž cílem bylo získat potvrzení, zda Komise provádí šetření ve výše uvedené věci nebo zda tuto věc odložila.

Dopisem ze dne 16. září 2003 Vás Komise informovala, že na základě informací, které má k dispozici, neexistují dostatečné důvody k pokračování v přezkumu této věci (na základě článku 20 [nařízení č. 659/1999]).

Jelikož neexistují doplňující informace odůvodňující pokračování v šetření, Komise dne 2. června 2004 věc administrativně odložila.“

Žaloba před Soudem a napadené usnesení

15 Návrhem došlým kanceláři Soudu podala Athinaïki Techniki žalobu, kterou se domáhala zrušení rozhodnutí uvedeného v bodě 1 tohoto rozsudku, o němž se dozvěděla prostřednictvím sporného dopisu.

16 Samostatným podáním došlým kanceláři Soudu dne 21. dubna 2005 Komise vznesla námitku nepřípustnosti podle čl. 114 odst. 1 jednacího řádu Soudu, které uvedený soud vyhověl napadeným usnesením.

17 S odkazem na nařízení č. 659/1999 Soud uvedl, že rozhodnutí přijatá Komisí v oblasti státních podpor jsou určena členským státům.

18 V bodech 29 až 31 napadeného usnesení Soud poté rozhodl:

„29 V projednávané věci [sporný] dopis, který byl určen výlučně [Athinaíki Techniki], posledně uvedenou informoval podle článku 20 nařízení č. 659/1999 o tom, že Komise měla na základě informací, kterými disponovala, za to, že neexistují dostatečné důvody k rozhodnutí o případu, který jí byl prostřednictvím stížnosti předložen. Ve [sporném] dopise Komise dále uvedla, že jelikož neobdržela doplňující informace odůvodňující pokračování v šetření, stížnost [Athinaíki Techniki] dne 2. června 2004 administrativně odložila. Komise tedy nepřijala konečné stanovisko ke kvalifikaci opatření, které je předmětem stížnosti [Athinaíki Techniki], a k jeho slučitelnosti se společným trhem.

30 Z toho vyplývá, že [sporný] dopis není rozhodnutím ve smyslu článku 25 nařízení č. 659/1999 a že tento dopis nevyvolává právní účinky. Tento dopis tedy nemůže být napaden žalobou podle článku 230 ES.

31 Je třeba poznamenat, [že Athinaíki Techniki] nemůže tvrdit, že nenapadnutelnost dopisu, kterým se zamítá stížnost, zbavuje adresáty veřejné správy přístupu k soudu Společenství, jelikož stěžovatel může poskytnout doplňující informace, aby podložil svou stížnost. Komise by totiž v případě, kdy by tyto informace byly dostatečné, musela zaujmout stanovisko k dotčenému státnímu opatření tím, že by přijala rozhodnutí ve smyslu článku 4 nařízení č. 659/1999, čímž by stěžovateli poskytla možnost podat žalobu na neplatnost podle čl. 230 čtvrtého pododstavce ES. Krom toho, jak uvádí Komise, stěžovatel má rovněž možnost podat žalobu pro nečinnost podle čl. 232 třetího pododstavce ES.“

- 19 Nakonec měl Soud za to, že řízení v oblasti státních podpor nemůže být pokládáno za řízení, jež se použije v oblasti hospodářské soutěže. Nařízení č. 659/1999, na rozdíl od článků 81 ES a 82 ES, stěžovatelům neudělilo procesní práva před zahájením formálního vyšetřovacího řízení v oblasti státních podpor.

Návrhová žádání účastnic řízení

- 20 Athinaïki Techniki ve svém kasačním opravném prostředku navrhuje, aby Soudní dvůr:

- zrušil napadené usnesení,
- vyhověl návrhovým žádáním předloženým v prvním stupni a
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

- 21 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

- zamítl kasační opravný prostředek jako neopodstatněný a
- uložil Athinaïki Techniki náhradu nákladů řízení.

22 Athens Resort Casino AE Symmetochon navrhuje, aby Soudní dvůr:

- zamítl kasační opravný prostředek a
- uložil Athinaíki Techniki náhradu nákladů řízení.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

Argumentace účastnic řízení

- 23 Athinaíki Techniki tvrdí, že napadené usnesení je stíženo vadou spočívající v nesprávném právním posouzení v rozsahu, v němž Soud nekvalifikoval akt uvedený v bodě 1 tohoto rozsudku jako „rozhodnutí“. Athinaíki Techniki tvrdí, že konečné a odůvodněné stanovisko ke kvalifikaci údajné státní podpory, jakým je stanovisko v projednávané věci, je „rozhodnutím“ ve smyslu článku 230 ES.
- 24 Co se týče jednak konečné povahy stanoviska obsaženého ve sporném dopise, Athinaíki Techniki tvrdí, že tuto povahu nezpochybňuje skutečnost, že po přijetí uvedeného aktu mohla poskytnout nové informace.
- 25 Co se dále týče odůvodněnosti sporného dopisu, Athinaíki Techniki má za to, že Komise konkludentně přijala odůvodněné rozhodnutí o kvalifikaci údajných státních podpor. Toto odůvodnění totiž vyplývá z kontextu přijetí sporného dopisu. Soud se tedy dopustil nesprávného právního posouzení, když vycházel ze znění tohoto

dopisu, aniž by zohlednil jeho kontext. Athinaïki Techniki tvrdí, že Komise záměrně formulovala sporný dopis stručně, aby neupozornila na případné porušení právní úpravy v oblasti veřejných zakázek.

26 Komise má za to, že kvalifikace sporného dopisu je založena na čl. 20 odst. 2 nařízení č. 659/1999, který umožňuje vyhnout se nutnosti využití rozhodovacího mechanismu v situaci, kdy není uvedena žádná závažná a konkretizovaná skutečnost. Z článku 25 uvedeného nařízení podle Komise vyplývá, že rozhodnutí, která přijímá v oblasti státních podpor, jsou určena členským státům. Tvrdí, že rozlišení mezi rozhodovacími akty a informativními dopisy lze nalézt v ustálené judikatuře Soudu. Informativní dopis, jakým je sporný dopis, nemá závazné právní účinky, a nemůže být tedy napaden žalobou na neplatnost.

27 Krom toho se Komise domnívá, že jelikož sporný dopis není odůvodněn, je třeba jej považovat za nicotné rozhodnutí, které jako takové nemá žádné závazné právní účinky, a nemůže tedy nepříznivě zasáhnout do právního postavení Athinaïki Techniki. Komise rovněž tvrdí, že argumentace této společnosti, podle které je sporný dopis odůvodněný, není relevantní, jelikož nespochybňuje rozlišení mezi rozhodovacími akty a informativními dopisy. Uvádí, že se Athinaïki Techniki snaží obejít skutečnost, že nemůže napadnout odmítnutí Komise zahájit řízení pro nesplnění povinnosti proti členskému státu tím, že podá žalobu na neplatnost proti pouhému informativnímu dopisu.

28 Podle Athens Resort Casino AE Symmetochon není sporný dopis rozhodnutím ve smyslu článku 25 nařízení č. 659/1999 a nemá právní účinky. Z článků 20 a 25 uvedeného nařízení vyplývá, že dopisy neformální povahy se zasílají zúčastněným stranám a nejsou napadnutelnými akty ve smyslu článku 230 ES. Sporný dopis tedy nelze napadnout žalobou podle tohoto článku.

Závěry Soudního dvora

- ²⁹ Z ustálené judikatury vyplývá, že žaloba na neplatnost ve smyslu článku 230 ES může být podána proti veškerým aktům přijatým orgány, bez ohledu na jejich povahu či formu, jejichž účelem je vyvolat závazné právní účinky, jimiž mohou být dotčeny zájmy žalobce tím, že podstatným způsobem změni jeho právní postavení (viz zejména rozsudky ze dne 11. listopadu 1981, IBM v. Komise, 60/81, Recueil, s. 2639, bod 9, ze dne 6. dubna 2000, Španělsko v. Komise, C-443/97, Recueil, s. I-2415, bod 27, a ze dne 12. září 2006, Reynolds Tobacco a další v. Komise, C-131/03 P, Sb. rozh. s. I-7795, bod 54).

Úvodní poznámky k předmětu žaloby na neplatnost podané k Soudu

- ³⁰ Na úvod je třeba poznamenat, že žaloba na neplatnost podaná Athinaíki Techniki nesměřovala proti spornému dopisu jako takovému. Z žaloby podané v prvním stupni totiž vyplývá, že Athinaíki Techniki navrhovala „zrušení rozhodnutí generálního ředitelství Hospodářská soutěž, kterým se odkládá stížnost žalobkyně týkající se státní podpory poskytnuté Řeckou republikou konsorciu Hyatt Regency v rámci veřejné zakázky „kasino Mont Parnès““ (dále jen „napadený akt“). Tento napadený akt byl oznámen Athinaíki Techniki sporným dopisem. Tento dopis je tedy pouze aktem, prostřednictvím něhož se Athinaíki Techniki dozvěděla o napadeném aktu a od něhož začala běžet lhůta pro podání žaloby proti napadenému aktu v souladu s čl. 230 pátým pododstavcem ES.
- ³¹ Je třeba dále zdůraznit, že Athinaíki Techniki navrhovala zrušení napadeného aktu z důvodu, že byl přijat na základě čl. 88 odst. 3 ES, aniž by Komise předtím zahájila formální vyšetřovací řízení stanovené v čl. 88 odst. 2 ES, což by Athinaíki Techniki umožnilo předložit její připomínky.

32 Za těchto podmínek je třeba nejprve popsat povahu aktů přijatých před zahájením tohoto formálního vyšetřovacího řízení a následně přezkoumat, zda Soud mohl dospět k závěru, že účelem napadeného aktu není vyvolat závazné právní účinky, jež se mohou dotknout zájmů Athinaiki Techniki tím, že podstatným způsobem změní její právní postavení.

K povaze aktů přijatých na závěr předběžné fáze přezkumu státních podpor

33 V rámci řízení o kontrole státních podpor musí být rozlišována jednak předběžná fáze přezkumu podpor zavedená čl. 88 odst. 3 ES a upravená články 4 a 5 nařízení č. 659/1999, jejímž cílem je pouze umožnit Komisi, aby si utvořila prvotní stanovisko ohledně částečné nebo úplné slučitelnosti dotčené podpory, a jednak fáze vyšetřovací ve vlastním slova smyslu, uvedená v čl. 88 odst. 2 ES a upravená články 6 a 7 uvedeného nařízení, která má umožnit Komisi, aby získala úplné informace o veškerých okolnostech věci (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 19. května 1993, *Cook v. Komise*, C-198/91, Recueil, s. I-2487, bod 22; ze dne 15. června 1993, *Matra v. Komise*, C-225/91, Recueil, s. I-3203, bod 16, a ze dne 15. dubna 2008, *Nuova Agricast*, C-390/06, Sb. rozh. s. I-2577, bod 57).

34 Postup na základě čl. 88 odst. 2 ES je nevyhnutelný, jestliže Komise zaznamená závažné obtíže při posouzení, zda je podpora slučitelná se společným trhem. Komise se tedy může pro přijetí příznivého rozhodnutí o podpoře omezit na předběžnou fázi přezkumu podle čl. 88 odst. 3, pouze může-li po tomto prvotním přezkumu získat přesvědčení, že tato podpora je slučitelná se společným trhem. Pokud naproti tomu Komise po tomto prvotním přezkumu získá opačné přesvědčení, nebo pokud jí tento přezkum neumožní překonat veškeré obtíže, jež vyvstaly při posuzování slučitelnosti této podpory se společným trhem, je Komise povinna vyžádat si veškerá nezbytná stanoviska a zahájit v této souvislosti řízení podle čl. 88 odst. 2 ES (viz zejména výše uvedené rozsudky *Cook v. Komise*, bod 29, *Matra v. Komise*, bod 33, a rozsudek ze dne 2. dubna 1998, *Sytraval a Brink's France v. Komise*, C-367/95 P, Recueil, s. I-1719, bod 39).

- 35 Pouze v rámci posledně uvedeného řízení, které má umožnit Komisi získat úplné informace o veškerých okolnostech věci, ukládá Smlouva Komisi povinnost vyzvat zúčastněné strany, aby předložily své připomínky (výše uvedené rozsudky *Cook v. Komise*, bod 22, *Matra v. Komise*, bod 16, a rozsudek ze dne 13. prosince 2005, *Komise v. Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum*, C-78/03 P, Sb. rozh. s. I-10737, bod 34).
- 36 Jestliže Komise, aniž by zahájila formální vyšetřovací řízení stanovené v čl. 88 odst. 2 ES, konstatuje rozhodnutím přijatým na základě odstavce 3 téhož článku a článku 4 nařízení č. 659/1999, že státní opatření není podporou neslučitelnou se společným trhem, mohou se ti, jimž svědčí uvedené procesní záruky, domoci jejich dodržení, pouze pokud mají možnost toto rozhodnutí napadnout před soudem Společenství. Z těchto důvodů soud Společenství prohlásí za přípustnou žalobu směřující ke zrušení takového rozhodnutí, podanou zúčastněnou stranou ve smyslu čl. 88 odst. 2 ES, jestliže původce této žaloby jejím podáním usiluje o zajištění ochrany procesních práv, která pro něj z posledně uvedeného ustanovení vyplývají (v tomto smyslu výše uvedené rozsudky *Cook v. Komise*, body 23 až 26, *Matra v. Komise*, body 17 až 20, *Komise v. Sytraval a Brink's France*, bod 40, a *Komise v. Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum*, bod 35).
- 37 Krom toho čl. 10 odst. 1 a čl. 20 odst. 2 první věta nařízení č. 659/1999 udělují takové zúčastněné straně právo dát podnět k zahájení předběžné fáze přezkumu stanovené v čl. 88 odst. 3 ES tak, že Komisi poskytne informace týkající se údajné protiprávní podpory, přičemž Komise má povinnost bezodkladně přezkoumat případnou existenci podpory a její slučitelnost se společným trhem.
- 38 Ačkoliv se zúčastněné strany během tohoto řízení nemohou dovolávat práva na obhajobu, mají naproti tomu právo účastnit se tohoto řízení v přiměřeném rozsahu s ohledem na okolnosti projednávaného případu (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 8. května 2008, *Ferriere Nord v. Komise*, C-49/05 P, bod 69).

39 Taková účast na uvedeném řízení musí znamenat, že když Komise informuje zúčastněné strany podle čl. 20 odst. 2 druhé věty nařízení č. 659/1999, že neexistují dostatečné důvody k vyjádření se k případu, má rovněž povinnost, jak uvedl generální advokát v bodě 101 svého stanoviska, umožnit jim, aby jí v přiměřené lhůtě předložily doplňující připomínky.

40 Článek 13 odst. 1 nařízení č. 659/1999 ukládá Komisi, aby jakmile byly tyto připomínky předloženy nebo jakmile uplynula přiměřená lhůta ukončila předběžnou fázi přezkumu přijetím rozhodnutí podle čl. 4 odst. 2, 3 nebo 4 uvedeného nařízení, tedy přijetím rozhodnutí konstatujícího neexistenci podpory, rozhodnutí nevznášet námitky nebo rozhodnutí zahájit formální vyšetřovací řízení. Tento orgán tak není oprávněn během předběžné fáze přezkumu setrvávat v nečinnosti. V daném okamžiku mu přísluší buď zahájit další fázi přezkumu nebo odložit věc tak, že přijme rozhodnutí v tomto smyslu (viz v rámci řízení v oblasti hospodářské soutěže, rozsudek ze dne 18. března 1997, *Guérin automobiles v. Komise*, C-282/95 P, Recueil, s. I-1503, bod 36). Podle čl. 20 odst. 2 třetí věty nařízení č. 659/1999, přijme-li Komise takové rozhodnutí v návaznosti na informace poskytnuté zúčastněnou stranou, zašle jí jednu kopii tohoto rozhodnutí.

41 V této souvislosti je třeba poznamenat, že Komise může přijmout jedno z výše uvedených rozhodnutí stanovených v článku 4 nařízení č. 659/1999, aniž by je nicméně označila za rozhodnutí vydané podle tohoto ustanovení.

42 Z ustálené judikatury týkající se přípustnosti žaloby na neplatnost totiž vyplývá, že za účelem kvalifikace napadených aktů je třeba se zaměřit na samotný obsah těchto aktů a úmysl jejich autorů. V tomto ohledu jsou za napadnutelné akty v zásadě považována opatření, která vyjadřují konečné stanovisko Komise ve správním řízení a jejichž účelem je vyvolat závazné právní účinky, kterými mohou být dotčeny zájmy žalobce, a nikoliv mezitímní opatření, jejichž cílem je příprava konečného rozhodnutí, která takové účinky nemají (viz v tomto smyslu rozsudky *IBM v. Komise*, uvedený výše, body 9 a 10, a ze dne 22. června 2000, *Nizozemsko v. Komise*, C-147/96, Recueil, s. I-4723, body 26 a 27).

- 43 Naproti tomu forma, v níž je akt nebo rozhodnutí přijato, je pro přípustnost žaloby na neplatnost v zásadě nerozhodná (viz v tomto smyslu rozsudky IBM v. Komise, uvedený výše, bod 9, a ze dne 7. července 2005, Le Pen v. Parlament, C-208/03 P, Sb. rozh. s. I-6051, bod 46).
- 44 Pro kvalifikaci dotčeného aktu je tedy bezvýznamné, zda tento akt splňuje, či nikoliv určité formální požadavky, tedy zda je svým autorem řádně nazván, zda je dostatečně odůvodněn nebo zda uvádí ustanovení, která jsou jeho právním základem (viz co se týče požadavku odůvodnění, rozsudek ze dne 16. června 1994, SFEI a další v. Komise, C-39/93 P, Recueil, s. I-2681, bod 31). Je tedy nerozhodné, že tento akt není označen jako „rozhodnutí“ nebo že neodkazuje na čl. 4 odst. 2, 3 nebo 4 nařízení č. 659/1999. Je rovněž bezvýznamné, že jej Komise v rozporu s článkem 25 uvedeného nařízení neoznámila dotyčnému členskému státu, neboť taková vada nemůže změnit obsah uvedeného aktu (viz v tomto ohledu rozsudek ze dne 20. března 1997, Francie v. Komise, C-57/95, Recueil, s. I-1627, bod 22).
- 45 Pokud by tomu bylo jinak, mohla by se Komise vyhnout přezkumu ze strany soudu Společenství pouhým nedodržením takových formálních požadavků. Z ustálené judikatury přitom vyplývá, že jelikož je Evropské společenství společenstvím práva, ve kterém jeho orgány podléhají přezkumu souladu svých aktů se Smlouvou, procesní podmínky pro žaloby podané k soudu Společenství musí být vykládány v co největším možném rozsahu tak, aby mohly být použity způsobem přispívajícím k provedení cíle, jímž je zajištění účinné soudní ochrany práv, která pro právní subjekty vyplývají z práva Společenství (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 25. července 2002, Unión de Pequeños Agricultores v. Rada, C-50/00 P, Recueil, s. I-6677, bod 44, ze dne 18. ledna 2007, PKK a KNK v. Rada, C-229/05 P, Sb. rozh. s. I-439, bod 109, a ze dne 13. března 2007, Unibet, C-432/05, Sb. rozh. s. I-2271, body 37 a 44).
- 46 Z toho vyplývá, že pro určení, zda je akt v oblasti státních podpor „rozhodnutím“ ve smyslu článku 4 nařízení č. 659/1999, je třeba ověřit, zda s ohledem na obsah tohoto aktu a úmysl Komise posledně uvedený orgán vyjádřil v posuzovaném aktu vydaném na závěr předběžné fáze přezkumu své konečné stanovisko ke stěžovanému opatření, a tedy zda dospěl k závěru, že toto opatření je, či není podporou, že neexistují

pochybnosti o slučitelnosti tohoto opatření se společným trhem, nebo že takové pochybnosti existují.

K napadenému aktu

47 Jak bylo uvedeno v bodě 30 tohoto rozsudku Athinaïki Techniki žalobou nenapadla sporný dopis, který je pouhým informativním dopisem oznamujícím této společnosti přijetí napadeného aktu. Athinaïki Techniki výslovně napadla tento posledně uvedený akt.

48 V uvedeném dopise Komise nejprve sdělila Athinaïki Techniki, že předchozím dopisem ze dne 16. září 2003 ji Komise informovala, že „na základě informací, které m[ěla] k dispozici, neexist[ovaly] dostatečné důvody k pokračování v přezkumu této věci“.

49 Ve sporném dopise bylo dále uvedeno, že „jelikož neexistují doplňující informace odůvodňující pokračování v šetření, Komise dne 2. června 2004 věc administrativně odložila“.

50 Za předpokladu, že by byl uvedený dopis ze dne 16. září 2003 vyhotoven ve znění uvedeném ve sporném dopise, byl by předběžným aktem ve smyslu čl. 20 odst. 2 druhé věty nařízení č. 659/1999, kterým Komise splnila svou povinnost vyplývající z tohoto ustanovení informovat zúčastněnou stranu, že se k případu nehodlá vyjádřit. V důsledku toho měla Athinaïki Techniki možnost poskytnout Komisi doplňující informace.

51 Formulace „jelikož neexistují doplňující informace odůvodňující pokračování v šetření, Komise dne 2. června 2004 věc administrativně odložila“ uvedená ve

sporném dopise dále naznačuje, že Komise uvedeného dne skutečně přijala akt, kterým se věc administrativně odkládá, tedy napadený akt.

- 52 Z obsahu tohoto aktu a z úmyslu Komise vyplývá, že se Komise takto rozhodla ukončit předběžný přezkum zahájený z podnětu Athinaíki Techniki. Uvedeným aktem Komise konstatovala, že zahájené šetření neumožnilo dospět k závěru, že existuje podpora ve smyslu článku 87 ES a konkludentně odmítla zahájit formální vyšetřovací řízení stanovené v čl. 88 odst. 2 ES (viz v tomto smyslu rozsudek Komise v. Sytraval a Brink's France, uvedený výše, bod 47).
- 53 Krom toho z judikatury uvedené v bodě 36 tohoto rozsudku vyplývá, že v takové situaci se ti, jimž svědčí procesní záruky stanovené uvedeným ustanovením mohou domoci jejich dodržení, pouze pokud mají možnost napadnout toto rozhodnutí před soudem Společenství v souladu s čl. 230 čtvrtým pododstavcem ES. Tato zásada platí také v případě, kdy Komise přijme rozhodnutí, jelikož se domnívá, že podpora je slučitelná se společným trhem, a stejně tak když je názoru, že samotná existence podpory musí být vyloučena.
- 54 Napadený akt nelze kvalifikovat jako předběžný nebo přípravný, jelikož po něm v rámci zahájeného správního řízení nenásleduje žádný jiný akt, který by mohl být předmětem žaloby na neplatnost (viz v tomto smyslu zejména rozsudek SFEI a další v. Komise, uvedený výše, bod 28).
- 55 Na rozdíl od toho, jak rozhodl Soud, není v této souvislosti rozhodné, že zúčastněná strana ještě může Komisi poskytnout doplňující informace, které mohou posledně uvedenou přimět k přehodnocení jejího stanoviska k dotčenému státnímu opatření.
- 56 Legalita rozhodnutí, ve které vyústila předběžná fáze přezkumu, se totiž posuzuje pouze podle informací, které měla Komise k dispozici k okamžiku přijetí tohoto

rozhodnutí (viz rozsudek Nuova Agricast, uvedený výše, body 54 až 60), v projednávaném případě tedy k okamžiku přijetí napadeného aktu.

57 Poskytne-li zúčastněná strana doplňující informace po odložení věci, Komise může mít případně povinnost zahájit nové správní řízení. Naproti tomu takové informace nemají dopad na skutečnost, že první předběžný přezkum již byl ukončen.

58 Z toho vyplývá, že na rozdíl od toho, jak rozhodl Soud v bodě 29 napadeného usnesení, Komise zaujala konečné stanovisko k návrhu Athinaiki Techniki směřujícímu ke konstatování porušení článků 87 ES a 88 ES.

59 Nakonec, pro kvalifikaci napadeného aktu je bezvýznamné, jak bylo uvedeno v bodě 44 tohoto rozsudku, že Komise tento akt neoznámila dotyčnému členskému státu, že jej neoznačila jako „rozhodnutí“ a že se neodvolala na článek 4 nařízení č. 659/1999.

60 V této souvislosti vyplývá z průběhu správního řízení, jak byl připomenut zejména v bodě 6 napadeného usnesení, že Komise své stanovisko přijala s odůvodněním, že dotčené státní opatření není státní podporou. Napadený akt tedy musí být kvalifikován jako rozhodnutí ve smyslu čl. 4 odst. 2 nařízení č. 659/1999, ve spojení s čl. 13 odst. 1 a čl. 20 odst. 2 třetí větou tohoto nařízení.

61 Jelikož tento akt zabránil Athinaiki Techniki předložit její připomínky v rámci formálního vyšetřovacího řízení stanoveného v čl. 88 odst. 2 ES, vyvolal závazné právní účinky, kterými mohly být dotčeny zájmy uvedené společnosti.

62 Napadený akt je tedy napadnutelným aktem ve smyslu článku 230 ES.

Ke zrušení napadeného usnesení

63 Z výše uvedeného vyplývá, že se Soud dopustil nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že Athinaíki Techniki podala žalobu na neplatnost proti aktu, který nevyvolává právní účinky, a který tedy nemůže být napaden žalobou podle článku 230 ES.

64 V důsledku toho je třeba napadené usnesení zrušit.

K žalobě v prvním stupni

65 Podle čl. 61 prvního pododstavce statutu Soudního dvora může Soudní dvůr v případě, že zruší rozhodnutí Soudu, sám vydat konečné rozhodnutí ve věci, pokud to soudní řízení dovoluje.

66 Soudní dvůr není v této fázi řízení schopen rozhodnout o meritu žaloby podané k Soudu. Tento aspekt sporu totiž vyžaduje přezkum skutkových otázek na základě skutečností, které nebyly posouzeny Soudem ani projednány před Soudním dvorem, z čehož vyplývá, že věc nelze ohledně tohoto aspektu sporu rozhodnout. Naproti tomu má Soudní dvůr k dispozici informace nezbytné ke konečnému rozhodnutí o námitce nepřípustnosti vznesené Komisí během řízení v prvním stupni (viz rozsudek ze dne 15. května 2003, Pitsiorlas v. Rada a BCE, C-193/01 P, Recueil, s. I-4837, bod 32).

67 Komise krom toho, že vznesla námitku nepřípustnosti vycházející ze skutečnosti, že napadený akt nemůže být předmětem žaloby na neplatnost, jež musí být odmítnuta z důvodů uvedených v bodech 33 až 61 tohoto rozsudku, tvrdí, že Athinaïki Techniki podala žalobu po uplynutí stanovených lhůt.

68 Je třeba nejprve připomenout, že podle čl. 230 pátého pododstavce ES musí být žaloby upravené tímto článkem podány ve lhůtě dvou měsíců, podle okolností, ode dne vyhlášení příslušného aktu, ode dne jeho oznámení navrhovateli nebo ode dne, kdy se o něm navrhovatel dozvěděl. V souladu s čl. 102 odst. 2 jednacího řádu Soudu musí být tato lhůta v projednávaném případě prodloužena o jednotnou lhůtu deseti dnů z důvodu vzdálenosti.

69 Je nesporné, že napadený akt nebyl vyhlášen v *Úředním věstníku Evropské unie*, ani oznámen Athinaïki Techniki, jako osobě, již je určen, takže lhůta dvou měsíců a deseti dnů mohla v případě této společnosti začít běžet až dnem, kdy se o uvedeném aktu v plné míře dozvěděla, tedy dnem obdržení sporného dopisu.

70 Dále, z judikatury vyplývá, že přísluší straně, která uplatňuje opožděnost podání žaloby, aby prokázala, od kterého dne začala běžet lhůta pro podání této žaloby (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 5. června 1980, Belfiore v. Komise, 108/79, Recueil, s. 1769, bod 7, a ze dne 23. října 2007, Parlament v. Komise, C-403/05, Sb. rozh. s. I-9045, bod 35).

71 V projednávané věci Athinaïki Techniki doručila kanceláři Soudu stejnopis žaloby telefaxem dne 11. února 2005 a prvopis této žaloby dne 18. února 2005. Vzhledem k tomu, že poslední strana tohoto stejnopisu nebyla zcela totožná s prvopisem, kancelář Soudu nepovažovala uvedený stejnopis za shodující se s prvopisem.

72 Není třeba se zabývat tím, zda Athinaïki Techniki platně podala žalobu dne 11. února 2005. I když je totiž zohledněn den, kdy kanceláři Soudu došel prvopis žaloby, žaloba Athinaïki Techniki proti napadenému aktu je každopádně přípustná

za podmínky, že uvedená společnost obdržela sporný dopis dne 8. prosince 2004 nebo později.

- 73 V této souvislosti Komise tvrdí, že sporný dopis byl Athinaíki Techniki předán nejpozději dne 6. prosince 2004 a že stanovená lhůta tedy nebyla dodržena. V tomto ohledu uvádí, že tento dopis odeslala buď v den jeho vypracování, nebo den poté a že jej poštovní služba musela doručit Athinaíki Techniki nejpozději třetí den po jeho odeslání.
- 74 Je třeba nicméně poznamenat, že Komise odeslala sporný dopis, aniž by zajistila jeho zaslání doporučeně nebo s doručenkou.
- 75 V důsledku toho nepředložila Soudnímu dvoru žádný důkaz, který by mohl prokázat, kterého dne sporný dopis skutečně předala poštovní službě.
- 76 Stejně tak Komise nijak nepodložila svou argumentaci, podle které poštovní služba doručila uvedený dopis Athinaíki Techniki nejpozději třetí den po jeho odeslání.
- 77 Komise tak nepředkládá žádný důkaz, že Athinaíki Techniki obdržela sporný dopis nejpozději dne 6. prosince 2004. Spokojuje se s argumenty, které jsou pouhými domněnkami a které nemohou nahradit důkazy (viz rozsudek ze dne 11. května 1989, *Maurissen a Union syndicale v. Účetní dvůr*, 193/87 a 194/87, *Recueil*, s. 1045, bod 47).
- 78 Za těchto podmínek je třeba námitku nepřípustnosti vznesenou Komisí zamítnout.

K nákladům řízení

⁷⁹ Vzhledem k tomu, že se věc vrací zpět Soudu, je třeba rozhodnout o nákladech řízení souvisejících s tímto řízením o kasačním opravném prostředku později.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

- 1) **Usnesení Soudu prvního stupně Evropských společenství ze dne 26. září 2008, Athinaïki Techniki v. Komise (T-94/05), se zrušuje.**
- 2) **Námítka nepřípustnosti vznesená Komisí Evropských společenství před Soudem prvního stupně Evropských společenství se zamítá.**
- 3) **Věc se vrací zpět Soudu prvního stupně Evropských společenství k rozhodnutí o návrhových žádáních Athinaïki Techniki AE směřujících ke zrušení rozhodnutí Komise Evropských společenství ze dne 2. června 2004, kterým se odkládá její stížnost týkající se údajné státní podpory poskytnuté Řeckou republikou konsorciu Hyatt Regency v rámci veřejné zakázky týkající se převodu 49 % kapitálu kasina Mont Parnès.**
- 4) **O nákladech řízení bude rozhodnuto později.**

Podpisy.